

Κείμενα Λογοτεχνίας (Β' Γυμνασίου)
Επαναληπτικές ασκήσεις
σε ύλη που έχει διδαχθεί μέχρι τις 10 Μαρτίου
2020.

ΚΕΙΜΕΝΟ Ι: Μια λεύκα στην Κακοπετριά, Κώστα Μόντη, σελ 35

Αυτή η λεύκα στη ρεματιά
που έχει «όχι» και λέει
«ναι» και λυγίζει και δε
λυγίζει
και γυρνά εδώθε και μας κλείνει το μάτι για τον
άνεμο, και γυρνά στον άνεμο και του κλείνει το μάτι
για μας και κυματίζει τρία πράσινα κρόσσια στη
θάλασσα,
και κυματίζει τρία πράσινα κρόσσια στις
βουνοκορφές κ' ερωτεύεται
και γαργαλιέται
και σπαρταρά απ' τα γέλια
που λες θα της πέσουν τα φύλλα,
κι αναταράζεται να φύγουν τα
γαρδέλια και γέρνει πίσω και κάνει
χωνάκι
«ελάτε τώρα, ελάτε τώρα!»
Αυτή η τρελή λεύκα
που θα κρεμαστεί το χειμώνα απάνω της η ελπίδα της
χαράδρας, αυτή η τρελή λεύκα
πού θ' απογυμνωθεί το χειμώνα
για να μπορεί να λέει «όχι» στους χιονιάδες του Τροόδου,
που θ' αποβάλει τον έρωτα και τα συναφή
και θα μείνει γυμνή
ψυχή για να πει τ' «όχι»
τώρα που το χρειάζεται η χαράδρα.

Κώστας Μόντης, Και τότε' εν εινάλιη Κύπρω, Λευκωσία 1974

ΚΕΙΜΕΝΟ ΙΙ: Το τριαντάφυλλο, σελ 21

Ο δυόσμος κι ο βασιλικός κι η δόλια μαντζουράνα,
κείνα μαλώνουν μοναχά, κείνα τα τρία τ' άνθια
το ποιο είναι τ' ομορφότερο και ποιο μυρίζει
κάλλιο. Πετάχτη το τριαντάφυλλο, το
μοσκομυρισμένο,
τους είπε να σωπάσουνε, τους λέει να μη μαλώνουν:
– Σωπάτε βρωμολούλουδα και
βρωμοχορταράκια, τι εγώ είμαι το
τριαντάφυλλο, το μοσκομυρισμένο,
π' ούλον τον χρόνον κρύβουμαι στης αγκαθιάς τη
ρίζα, το Μάη μήνα φαίνουμαι, την άνοιξη στολίζω,
στολίζω και τις όμορφες κι ούλες τις μαυρομάτες,
κι ούλες με πλέχουν στα μαλλιά για να μοσκοβολούνε.

Ελληνικά δημοτικά τραγούδια Β', Ζαχαρόπουλος, Αθήνα 1959

Ερωτήσεις ανάλυσης και συνεξέτασης κειμένων:

(1) Σε ποιο κειμενικό είδος ανήκει κάθε ποίημα; Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας αναφέροντας τρία (3) χαρακτηριστικά στοιχεία του κειμενικού είδους στο οποίο ανήκει κάθε ποίημα.

(2) Ποιο είναι το κοινό στοιχείο ως προς το περιεχόμενο των δύο κειμένων;

(3)

(α) Ποια χαρακτηριστικά παρουσιάζεται να έχει η λεύκα στο Κείμενο I και ποια το τριαντάφυλλο στο Κείμενο II;

(β) Το κείμενο του Μόντη αποτελείται από δύο ενότητες. Σε ποια εποχή του έτους παραπέμπει κάθε ενότητα και τι συμβολίζει μέσα στο συγκεκριμένο ποίημα κάθε εποχή;

(4)

(α) Ποιες ιδιότητές τους επικαλούνται ως στοιχεία υπεροχής τους οι κύριοι «αντίπαλοι» στο Κείμενο II;

(β) Ποιος κερδίζει τελικά τον «αγώνα»; Ποια φιλονικία από τη μυθολογία σας θυμίζει η φιλονικία μεταξύ των λουλουδιών;

(5)

(α) “Και στα δύο κείμενα κύριο εκφραστικό μέσο με το οποίο παρουσιάζεται η λεύκα και το τριαντάφυλλο είναι η προσωποποίηση”. Να αιτιολογήσετε την άποψη αυτή αξιοποιώντας στοιχεία από τα κείμενα.

(β) Ποια από τα παρακάτω εκφραστικά μέσα υπάρχουν στο Κείμενο II; Δίπλα σε όποιο εκφραστικό μέσο υπάρχει στο ποίημα να γράψετε ως παράδειγμα μια αντίστοιχη φράση του ποιήματος.

	ερωτήματα	/άστοχες
• Άσκοπα		
ερωτήσεις		
• Παρομοίωση		
• Αντίθεση		
• Μεταφορά		
• Υπερβολή		
• Επανάληψη		
• Κύκλος (μία πρόταση ή περίοδος ή ένα ποίημα ή ένα κείμενο τελειώνει με την ίδια λέξη με την οποία άρχισε)		
• Ο νόμος της ισομετρίας (ολοκλήρωση του νοήματος μέσα στα όρια του στίχου)		